

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

I. ÉVFOLYAM, 12. SZÁM.

Ára: 30 fillér.

1959. Szeptember 21.

Marosán elvtárs egyetemünkön

1959. szeptember 16-án a budapesti egyetemünk kommunista oktatói részére Marosán György elvtárs politikai tájékoztatót tartott. Beszélt az egyetemi oktatók előtt álló legfontosabb feladatokról, a pártkongresszus előkészületeiről, a nemzetközi helyzetéről és a most készülő 5 éves terv tervezetéről.

Marosán elvtárs kiemelte a világnézetű nevelés nagy jelentőségét, s rámutatott arra, hogy jó oktató csak az lehet, aki szereti a reábizott hallgatókat, s úgy gondoskodik azok neveléséről, mint a szülő saját gyermekéről.

Különösen részletesen foglalkozott a nemzetközi helyzet alakulásával, Hruscsov elvtárs amerikai látogatásának jelentőségével, s azzal a hatással, amelyet a szovjet holdrakéta keltett nyugati, politikai és tudományos körökben.

VILÁGNÉZETI NEVELÉSI BIZOTTSÁG ALAKULT

Az Egyetemi Tanács szeptember 8-i ülésén — a Művelődésiügyi Minisztérium utasításának megfelelően — megalakította a Világnézetű Nevelési Bizottságot. A bizottság elnöke Vörös Gyula tanszékvezető docens, tagjai: az egyetemi pártbizottság és a KISZ-bizottság által kijelölt egy-egy elvtárs, ezenkívül Farkas Sándor docens, Kerkényi Elemér docens, Forgács Tibor docens, Szakacsits D. György docens, Zalai György adjunktus, Berend Iván adjunktus, Nagy Vilmosné tanársegéd.

A bizottság a legközelebbi időn belül megtartja első ülését, amelyen kialakítja munkaprogramját.

Új népköztársasági ösztöndíjak

Az egyetem vezetősége az alábbi hallgatók részére jutatta, a beküldött pályázatok alapján, a Népköztársasági Ösztöndíjat:

Marcell Jenő III. éves ip., Hoós János IV. ált., Mokher Ernő II. ö., Arató Jenő II. b szak, Bakonyi Imre IV. külker., Gál József IV. külker. és Huszár Ernő IV. külker.

Vezetőségválasztó taggyűlés a kereskedelmi karon

Vezetőségválasztó taggyűlésre jöttek össze a Kereskedelmi Kar kommunistái. A vezetőségválasztások mindig nagy eseményt jelentenek az alapszervezetek életében. Most azonban különös jelentőséget adott a taggyűlésnek az a belpolitikai és nemzetközi helyzet, amely napjainkat jellemzi.

A beszámolót tartó Polgár elvtárs a nemzetközi helyzet kedvező voltáról, majd a VII. pártkongresszus előkészítéséről szövegezte. Beszélt az útról, melyet idáig tett a párt és egyetemi pártbizottságunk. Eredményeiről és elkövetett hibáiról, melyek végső tanulságát így foglalta össze: „Nem volt síma az út, s világosan kell látnunk hibáinkat és az előttünk álló nehézségeket”.

A pártbizottság egységének további erősítése, az ideológiai színvonal emelése érdekében a vezetőség rendszeresen és határozottan irányítsa a tagok figyelmét a legfontosabb ideológiai politikai kérdésekre, kezdeményezzen e kérdéseknek nyílt, párt-szerű vitát,

mind a pártcsoportokban, mind a taggyűléseken és egyéb rendezvényeken. Az alapszervezet tagjai aktívan támogassák a vezetőség e tevékenységét, éljenek a kritika és önkritika fegyverével, közös erővel biztosítsák a nyílt elvtársias légkört zavartalanul.

E fő kérdés köré csoportosította a beszámoló a konkrét pártmunka, az egyetemi élet problémáit. Fontos helyen említi meg a tananyagok pártosságának kérdését, a szakszervezet és KISZ munkáját, a nevelő tanárok szerepét, a kádermunka fontosságát. Végül, mondta Polgár elvtárs, a további feladatok megoldása szempontjából a legfontosabb, hogy a meglévő elvi akarat-egység mellett, meglegyen a cselekvés egysége is.

Az első felszólalót, Vajda elvtársat, a szónok kívánok hosszú sora követte, s amit mondtak, biztositotta az érdeklődő és meleg légkört biztositotta az elvtársias hangulatát.

Vajda elvtárs az állami és pártvezetés szoros együttműködéséről beszélt, s kitért az oktatás feladataira. Nem elégedő — mondotta — a valóság objektív és csak objektív

ismertetése, nekünk az osztályvalóságot kell ismertetnünk!

Néhány további felszólaló saját eszmei fejlődéséről, s az ellenforradalom leverése utáni tisztánlátása eléréséről beszélt.

A felszólalók ismét és ismét visszatértek az egyéni, a kommunista felelősség kérdésére.

Erződött a hangnemen, hogy mennyire mélyen gondolják ezt. Hogy munkánk döntő záloga — ki hogyan vesz részt benne? Kolarik elvtárs az oktatók nagy felelőségéről beszélt; Solymár elvtárs rögtön javaslatot tett az oktatók közötti tapasztalatcsere megszervezésére. Forgács elvtárs felhívta a figyelmet eredményeink, a Szovjetunió eredményeinek agitatív bemutatására. „Igenis nem frázis, nem szólam, ha erről beszélünk, de jogos büszkeség, s elgondolkodtatja az embereket.”

Szanyi elvtárs a nevelő tanárok munkájáról szövegezte s ő is hangsúlyozta, hogy felelőséget kell éreznünk, ha egy munkát elvállalunk.

Többen szövegezték a tömegszervezetek, a szakszervezet és a KISZ munkájáról. Bogdán György kiemelte a KISZ-vezetés megszilárdulását és egységét.

„Most komoly politikai áttörést kell végrehajtanunk a hallgatóság körében, a párt segítségével”

— mondta. Szövegezte az I. éves KISZ tagság nevelésének jelentőségéről, bírálta a Közgazdász eddigi munkáját is.

Bernáth elvtárs kiemelte, hogy az egyetem központi kérdése a tudományos munka legyen. Ehhez kapcsolódott Bán elvtárs, aki a IX. ker. pártbizottság nevében üdvözölte a taggyűlést, majd a tudományos kérdésekről és a perspektíva kérdéséről beszélt.

Felszólalt Bedő elvtárs, egyetemünk párttitkára is.

Elemezte a politikai munka kérdéseit, s a pártbizottság vezetését és irányítását a kifelé fordulásban határozta meg. Széleskörű vitákat kell rendezni ideológiai kérdéseiről

— mondta. Ezután a kádermunkát elemezte.

Nagyon fontos, hogy megteremtjük a kiegyensúlyozott emberek nevelésének légkörét.

Ezt a bíráló és önbírálat helyes alkalmazásával kell elérnünk. Szükséges a bíráló és önbírálat, de nagyon ismerjük egymás munkáját, s a vezető is nagyon ismerjük a beosztottak munkáját. A szeminariumi KISZ-tagok mindig egy fokkal jobban ismerjük társaik munkáját. A légkört a bíráló és bíráló között rontja, ha csak olyan kérdésekről esik szó, mely öket elválasztja, de nincs olyan élményük, jó eredményük, mely őket összetartja, s kimutatja, hogy azonos cél irányában dolgoznak.”

Kiemelte, hogy „sokszor csak rontja a viszonyt, hogy egyes kérdésekben nem értettek valamikort egyet, s elfelejtik, hogy sok kérdésben viszont egyetértettek a közös munka során”.

Befejezésül ő is szövegezte a konkrét ideológiai és nevelési a vallási nézetek elleni harc kérdéseiről.

Észre sem vették a pengő hozzászólások közepette, hogy fényolera jár az idő, mikor Polgár elvtárs emelkedett szóra, hogy válaszoljon a vita során elhangzottakra. A taggyűlést nagyon sikeresnek értékelte, s fő tanulságként a következőket emelte ki:

„Először, hogy meg lehet és meg kell teremteni a bíráló és önbírálat elvtársias légkört, s másodszor itt is megnyilvánult a kommunisták felelősségtudata a pártmunka, s állami munka iránt.”

„Most a jelszó az egyetemi életben, hogy kevesebbet, de jobbat; nos, mi kommunisták tűzzük ki magunk elé, hogy többet és jobbat!”

Végezetül megállapította, hogy ismét tettünk néhány lépést, de ne legyünk és nem is lehetünk elégedettek.

A határozati javaslat elfogadása után a taggyűlés egyöntetű helyesséssel választotta meg az új vezetőséget, valamint az egyetemi pártbizottságot megválasztó küldötttervezet tizenhárom küldötttel.

Az új vezetőség tagjai lettek: Polgár, Csordás, II. évf. külker. pártbizottsági, Forgács, Kalász és Kreskai elvtársak.

nikus kráterből 600 km hosszúságú árkok nyúlnak ki. Hogy mik ezek az árkok, ezt ma még nehéz megmondani. A Hold felszíne csak nagyon kevés fényt tükröz. Fényereje 500 000-szer gyengébb a Napétól.

A csillagos ég a Holdról hasonló, mint a Földről. A bolygók, csillagok, üstökösök ugyanúgy láthatók, mint a Földről. Csak a Holdról ezeket nappal is lehet látni.

A Nap a Holdon lassabban emelkedik a horizontra, ugyanígy szintén lassabban változtatják helyüket a csillagok is, s a Föld a holdi égen mozdulatlanul helyezkedik el. Ez annak következménye, hogy a Hold a Föld felé csak egyik oldalával fordul. A mi bolygónk a Hold egén addig látható, ameddig mi a Földről láthatjuk a holdkorong látóközpontját.

A szovjet holdrakéta most új utat nyit a Hold és ezen keresztül földünk jobb megismerésére is.

Marx szobra az egyetemen

VII-beszámoló

Milyen tudományos diákkörök indulnak

Hruscsov elvtárs az Egyesült Államokban

Pohárköszöntő a sajtóterkezeleten

Szovjet egyetemisták a Gazdaságföldrajz Tanszéken

Igen kedves vendégek érkeztek Moszkvából hazánkba. A Lomonosov egyetem öt gazdaságföldrajz-szakos hallgatója Bodrin elvtárs vezetésével egyhetnapos üzemi gyakorlatát tölti Magyarországon. A tanszék oktatói kalauzolják őket az országban. Vendégeink már megismerkedtek Budapesttel, voltak a Mezőgazdasági Kiállításán is. Mindenről a legnagyobb elismeréssel szövegezték.

A magyar gazdaságföldrajz-szakos hallgatókkal a tanszék által rendezett jósikerkült klubdelutánon ismerkedtek meg. A nyelvi nehézségektől eltekintve, baráti légkörben, jó hangulatban kezdődött a beszélgetés. A pohárköszöntőben Matejka Március elvtárs köszöntötte a kedves szovjet vendégeket és kívánta, hogy ittéltek alatt érezzék jól magukat, ismerkedjenek meg a magyar fiatalokkal, a magyar néppel, s a magyar nép munkájának eredményeivel.

Befejezésül igen melegen gratulált a fiataloknak, és rajtuk keresztül az egész szovjet népek a Holdrakéta sikeres felbocsátásához és diadalához.

Szavait a szovjet-magyar barátság életével fejezte be.

Az osztatlan tetszést aratott pohárköszöntő után megkezdődött a tánc. Az igen csinos Natasának, Ludmillának és Lidának nagy sikere volt. Szerzője és Miklós, a két szovjet fiú magyar kollegáit kérte fel. Ha lehetett, a hangulat még tovább emelkedett a nyelvi nehézségek okozta derű helyzetek által. Mindenki minden tudását latba vetette, hogy partnere megértse őt és viszont. Így a hallgatók által ismert összes nyelvekből fabrikáltak mondataikat.

A szovjet fiatalok minden kérdésre készségesen válaszoltak, de emellett igen élénken érdeklődtek a magyar fiatalok élete, problémái iránt. Szóba került az elhelyezkedéstől kezdve a lehetőségeken keresztül az egyéni tervekig minden.

Az igen hangulatos, baráti klubdelután az esti órákban ért véget. A hallgatók, vendégek, vendéglátók igen kellemes emlékekkel gazdagodva távoztak.

F. L.

A Hold és felszíne

Az emberiség régi álma vált valóra. A szovjet kozmikus rakéta a Holdra ért, a Világosság és Nyugalom „tengerrek” körzetében. Nemcsak az alkotókat tölti el az öröm, a tudósokat, tervezőket és mindazokat, akik részt vettek ebben a grandiózus feladatban, de az emberek százmillióit is. Az alábbiakban a Pravda alapján a Hold felszínéről közölünk néhány érdekes adatot.

A Hold átmérője 3476 km, azaz valamivel kisebb, mint a Moszkva Alma Ata közötti távolság. A felszíne tizennyolc kisebb a Földénél, és 37 965 500 négyzetkilométer. Valamivel kisebb Ázsia területénél. A szemhatár a Holdon szintén kisebb, mint a Földön. A Földön az ember sík területen 5 km távolságig lát el,

a Holdon csak 2,5 km-re látna.

A Hold és Föld felé csak egyik oldalával fordul, s így mindig a Hold felét látjuk. A Hold látható felületén megkülönböztetjük a „tengereket” hatalmas, szabad szemmel is látható sötét síkságokat, hegygyűrűket — krátereket, hegygerinceket, szakadékokat és világos árkokat. A holdi „esőtengerek”-ben egy csepp víz sincs. Ezek hatalmas mélyedések. A modern teleszkópok lehetővé teszik az 50 méternél nagyobb részletek megfigyelését a Holdon. A „tengerek” a Hold felénk forduló korongjának 20 százalékát foglalják el, pl. az esőtenger felülete 174 000 négyzetkilométer, azaz kétszer meghaladja az Aral-tenger felületét.

A kráterek külső falának hajlata enyhén 7 fokos szög

alatt lejt, a belső majdnem tölcseralakúak, 25 fokos hajlattal.

A legmagasabb csúcsok a Holdon — a déli féltekén levő Leibnitz-hegységben — 9 km magasságot is eléri. A leg hosszabb hegylánc — a holdi Appenninek — 700 km hosszúságú. A holdi Alpok 465 km hosszúságban és kb. 250 km szélességben terülnek el. A Holdon Kaukázus nevű táj is van. Ez az Alpok és Appenninek között húzódik. A világosság és esőtenger osztja ketté. A holdbéli szakadékok általában néhány tucat kilométer hosszúak, szélességük 1—2 km, és mélységük néhány száz méter. A világos árkok száz és ezer kilométer hosszan terülnek el, sugaralakban. A Csend kráterétől húzódó árkok 1800 km hosszúak is vannak míg a Koper-

Pályázati felhívás

A KISZ-bizottság pályázatot hirdet olyan írásműre (versre, novellára, riportra), mely egyetemünk életével foglalkozik. Pályázni lehet valamilyen közgazdasági kérdéssel foglalkozó rövid (maximum négy gépelt oldal terjedelmű) cikkel is.

Pályázatunk célja az, hogy a „Közügazdász” munkatársi gárdáját kibővítsük, s minél több hallgatónak adjunk alkalmat arra, hogy bekapcsolódjon a lap munkájába.

Örülünk, ha minél több első és másodéves hallgató venne részt a pályázaton. Az elsőévesek főleg első egyetemi benyomásairól, a felvétellel kapcsolatos élményeiről stb. írhatnak. A legjobb pályamunkákat lapunkban közöljük és díjazzuk.

A pályamunkákat kérjük a Közügazdász szerkesztőségbe (III. em. 381. sz.) leadni vagy beküldeni.

Beküldési határidő: 1959. október 20.

KISZ-bizottság

nyelvi- és gyűjtő-kör a KISZ rendezésében

Az élet egyre gyorsuló ütemű fejlődése mind szélesebb-körű ismereteket követel meg a művelt embertől. Ma már nem elég, hogy valaki megállja helyét a munkájában. Ha semmi mással nem törődik, könnyen lehet belőle egyoldalú, az élet fontos területein tájékozatlan szakbarbár.

Mindannyiunk élete szürkébb, tartalmatlanabb volna az irodalom és a képzőművészet csodái nélkül.

Ne mondá most azt, kedves hallgató, hogy az ilyesmi téged nem érdek. Biztosan megkapott már téged is egy-egy szép költemény, remek festmény, vagy szobor. Ne akadályozzon az sem, ha talán úgy érzed, nem értesz eléggé hozzájuk.

Lépj be az irodalmi vagy művészettörténeti körbe, melyet egyetemünk KISZ-szervezete, az előző évhez hasonlóan, az idén is megszervez. A cél éppen az, hogy közelebb kerüljete az irodalom és a képzőművészet megértéséhez.

Annak sem kell tétlenkednie, aki inkább nyelvtudását szeretné tökéletesíteni. Az irodalom és művészettörténeti körökkel egyidőben (októberben) nyelvi körök is alakulnak. Itt a tagok a kívánt nyelven társalognak, előadásokat rendeznek különböző tárgyakból.

A KISZ-szervezet azokra is gondolt, akiknek valamilyen gyűjtőszervevényük van. Ezeket az egyetemistákat várja a „ki mit gyűjt” kör. Mit gyűjtesz? Bélyegyet, gyufacímkeket, levelezőlapot, vagy reprodukciókat? Gyere! Téged is vár a „ki mit gyűjt” kör. A gyűjteményekből hamarosan kiállítást rendezünk, s mihelyt a körünk megerősödött, felvesszük a kapcsolatot más, esetleg külföldi hasonló klubbal.

A művészettörténeti körben, melyet egy szakképzett művészettörténész fog vezetni, a tagok saját alkotásait is bemutatathatják. Hasonlóképpen az irodalmi körben is, melyek karonként kerülnek megszervezésre, meg fogjuk vitatni a tagok novelláit, verseit, tanulmányait.

A belépéshez a szemináriumi kultúrfelelősöktől kell kérni belépési nyilakozatot.

Törekedj az élet minél teljesebb megismerésére! Ennek jelentős lépcsőfokai lehetnek ezek a körök! Ez azonban a te támogatásodon is múlik.

Kiszisták — egyetemisták

Jelentkeztek a KISZ Központi Művészgyűjtes egyetemi énekkarába. Az együttes vezetősége tagfelvételt hirdet 1959—60-as tanév kezdete alkalmából. Az énekkarba egyetemisták, főiskolások (egyetemi tanulmányaikat befejezők is) és a középiskolák utolsó éves növendékei jelentkezhetnek.

Jelentkezni lehet: 1959. szeptember 17—október 1-ig hétfőn és csütörtökön este 7—9 óráig a próbák állandó idejében. (Bp., VI. ker., Liszt Ferenc tér 8. sz. Zeneművészeti Főiskola 18-as terme.) Az énekkar munkájáról a helyszínen részletesebben lehet tájékozódni.

A nádas erdőszélén,
Tizenkét sír sorban szépen
Vörösöket temetnek
A tiszt urak mulatoznak, nevetnek.

„Állj elő hát Szalma János,
Te is Farkas komisszáros”,
— Szól a báró Prónay —
„Mehettek már Marcaliba,
Simon paphó, meggyónni”.

Véres hajnal, hűvös szellő...
Meghal mind a tizenkettő,
Egy jajsót sem hallani.
Csak a kányák károgását.
A tiszt urak káromlását hallani.

A Latinka az utolsó,
Tuszt húz rá a muzsikaszó,
Nincs irgalom, kegyelem:
Várja már a magaásta sírverem.

„A szád széle jaj be véres...
Népbiztos úr, ne légy kényes,
Meghagynom az életem,
Gyere hozzánk, jó leszlel te,
Miközöttünk fehérnek”!

„A szám széle bizony véres,
Lássá is meg minden béres,
Óreg bojtár, számadó:
Igaz ember meghal inkább,
Sohasem lesz áruló.

Egy életem, egy halálom:
A kaposi megyeházon
Lesz még vörös lobogó!
Jól cőzz, hát szívembe,
Te Prónay — naplopó!”

S állt egyenest, mint a nyárfa.
Gyászborbul sokszáz árva,
Jó Latinka Sándorért,
Vezérünkért, az igazért, bátorért.

Holdvilággal hóttak járnak:
Somogyország még feltámad,
Lesz dárídó, ne-mulass!
Addig pedig Horthy-kutya,
Fehér kutya, csak ugass!

Isten véled, Isten hozzád,
Vérbörzsönyös Magyarország!
Külszagra bújosom.
Eszendőként egy-egy napra,
Bús sorsod meggyászolom,
Könnyezve meggyászolom.

Szeptember 18-án múlt negyven esztendeje annak, hogy a fehérterroristák meggyilkolták Latinka Sándort, a Tanácsköztársaság egyik legendás hírű dunántúli vezetőjét.

Iyenekről közönséges leányoknak fogalmuk sincs.

Jenny von Westphalen nemcsak rendkívül szép volt, hanem rendkívül szellem, s szokatlan jellem is. Jóllehet négy évvel idősebb volt, mint Karl Marx. Még csak a huszas évek elején állott: fiatal szép-szép-szép teljes fényében ragyogott, nagyon ünneplték, sokan körülrajongták, s miután atyja magasállású tisztviselő volt bizonyos lehetett abban, hogy fényes jövő áll előtte. Ezt a kilátást az öreg Marx szerint „egy veszedelmes és bizonytalan” jövőért föláldozta, nem csoda, hogyha úgy vélte, mint-ha benne is fölfedezné ugyanazt a sejtésszerű félelmet, amely őt is nyugtalanította. Meg volt azonban győződve arról, hogy az „angyal” leány, a „tündér” még egy királyért se fogja a fiát elhagyni.

Marx édesapja eljegyzés előtt úgy döntött, hogy Berlinben folytassa tanulmányait. Bizonyos, hogy a fiatal diák nem maga választotta Berlin. Karl Marx szerette napos hazáját és a porosz főváros világeletemben ellenszenves volt neki.

Karl Marxot 1836 október 22-én vették fel az egyetem hallgatói közé. Berlinbe érkezve először is a „szerelem” követelte a maga jogait. E „vagyakozással” telt s „reménytelen” szerelem három füzet versben nyilvánult meg. A költő egy évvel utóbb igen elítélően nyilatkozott szellemének e gyermekéveiről, amikor szüleinek az első évéről beszámolt.

De amint 1837 november 10-iki nagy levelében szüleinek megírta: a költészet csak kísérlet lehet: jogtudományt kell tanulni, pedig hajlama a filozófia tanulmányozásához vonzza. Tanulmányozta Heineciust és a jogi kuttókat, lefordította a pandekták első két könyvét németre s kísérletet tett arra, hogy a jog alapján fejtsen ki jogbölcseletet. Ez a szerencsétlen opusz állítólag 300 ívnyi terjedelmű lett volna, ami azonban nyilván iráshiba. A végén belátta az egész helytelenségét, s a filozófia karjába vetette magát, hogy egy új metafizikai rendszer ter-

vezetét megcsinálja, de munkája végén ismét csak azt látta, hogy törekvése teljesen meddő.

Az első félév eredménye az volt, hogy sok éjt átvirrasztott, sok nehéz harcot megvívott, sok külső és belső buzdítást eltűrt. A túlerőltetés nagyon kimerítette az ifjút, s ezért orvosi tanácsra Stralauba költözött, amely még akkor nyugodt halászfalu volt. Itt hamar helyreállt egészségi állapota, ismét munkához fogott. A második félévben is roppant mennyiségű anyagot vett át, de mindinkább nyilvánvalóvá lett, hogy Hegel filozófiája az a nyugvópont, melyhez mind gyakrabban visszatért.

Karl Marx 1838 tavaszán, amikor édesapját elvesztette, még három éven át maradt Berlinben s itt a doktorklub szellemi élete révén teljes mértékben föltárlta előtte a hegel filozófia titkai. Ez a filozófia volt akkor még a porosz állami filozófia.

Amikor Marx a doktorklubba belépett, még alig volt húsz éves, de mint későbbi életében is gyakran megtörtént amikor egy új társaságba került, mindjárt ő lett ezeknek a köröknek az élető középpontja. Bauer és Köppen, akik vagy tíz évvel idősebbek voltak nála, hamarosan elismerték szellemi fölsőbbiségét s nem kívántak maguknak kevesebb harci szövetségest, mint ezt az ifjút, aki még sokat tanulhatott s tanult is tőlük. Köppen, barátjának, Karl Marxnak Trierben ajánlotta 1840-ben azt a híres harcias dolgozatát, amelyet Frigyes porosz király századik születése napjára írt.

Marxnak élete végéig megvolt az a tulajdonsága — olthatatlan tudáshomálynak — hogy a legnehezebb kérdéseket hirtelen fölkapja, de önkritikája viszont nem engedte meg neki, hogy rövidesen végezzon velük. Bizonyos, hogy munkarendszerének megfelelően most is mélyen belemerült a görög filozófia leghomályosabb részeibe, az öntudat három rendszerének áttanulmányozása azonban nem néhány félévre való anyag volt.

(Folytatjuk.)

A „Gondolkodó Marx” szobor egyetemünkön

A Közgazdasági Egyetem újjászervezésének 10-ik évfordulójára rendezett ünnepek és tudományos ülésszak előkészítésével kapcsolatban merült fel a kérdés, hogy egyetemünk nevéadójáról miért nincs legalább egy mellszobor felállítva az aulában.

Felkeresték Farkas Aladár szobrászművészt, akinek műtermében a választás a „Gondolkodó Marx” szobrára esett.

A Művelődésügyi Minisztérium kérésünkre megvette a szobrot egyetemünk részére. Farkas Aladár szobrászművész évekig a Szovjetunióban tartózkodott, ahol megismerte az új művészi irányzatokat. Ennek egyik legjelentősebb terméke a „Gondolkodó Marx” szobor.

A szobor felállításával egyetemünk régi adósságát törlesztette le.

MIÉRT?...

... volt olyan nagy tolongás a beiratkozáskor? A zsúfoltságot el lehetett volna kerülni, ha egy-egy évfolyam beiratását nem kettő, hanem esetleg négy ember végezte volna.

... csak a beiratkozás után 10—15 nappal kaphatták kézbe a tájékoztatót a hallgatók, akiknek éppen az első napokban lett volna szükség rá? A jövőben meg kellene oldani, hogy a tájékoztató a beiratkozás napjára elkészüljön.

... olyan piszkosak az abroszok a menzán? Azért, mert ritkán váltják, vagy a hallgatók nem vigyáznak rá?

... olyan kicsi a választék a büfében? Nem lehetne esetleg több péksüteményt és olcsó, közkedveltségnek örvendő ételféleségeket beszerezni, hogy ne csak az első, hanem esetleg a 11—12 órás szünetben megéhezó hallgató és egyetemi dolgozó is hozzájuthasson?

... tartják zárva a földszinti 10. számú szobában a hivatalos idő alatt is az ajtót? Ha 1-től 3-ig van felfogadás, helyes lenne a feleket fogadni is.

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem aulájában
(IX. Bilitov tér 8.) 1959. szeptember 25-án 21 órakor

BÜFÉBEN
BÜFÉBEN
BÜFÉBEN

Tánc reggel 5 óráig
Az éterteremben: cigányzene

Kelényi György
és tánczenekara
A klubban: „Ifjúsági-lezz”

Legyen kapható az egyetem
költészetáuláján (Telefon:
186-850, 186-851) és a helyszínen

1960. évi Pártja a gyűlési Helyzet
Pártja vezet: Föld Világ
Pártja vezet: Helyzet Helyzet

Milyen tudományos diákkörök indulnak az idén?

Eddigi értesülésünk szerint az alábbi tanszéken indul tudományos diák-szakkör.

Ipargazdaságtan Tanszék:

Úgy, mint eddig minden évben a III. évfolyamosok részére indít a tanszék diák-szakkört, amelynek első két ülésén a tavalyi negyedévesek dolgozatait fogják megvitatni. Részletes tájékoztatót a tanszék jövő héten bocsát ki.

Külkereskedelmi Gazdaságtan Tanszék:

Hazánk felszabadulásának 15. évfordulójára pályázatot hirdetnek, a hallgatók részére.

Ebben az évben is megrendezik a tudományos diákkonferenciát, ahol a külföldön járt hallgatók beszámolót tartanak. A konferencián és a diák-szakkörön a szocialista országok közti együttműködésről és munkamegosztásról, a gyengén fejlett szocialista országokkal való külkereskedelmi problémákról lesz szó.

Mezőgazdaságtan Tanszék:

A belker-szakos hallgatók részére 14-16 főből álló szakkör indul, ahol a mezőgazdaság szocialista átszervezése, a termelősövetkezetek jövedelemelosztásának problémája, az új termelősövetkezetek alakulása lesz a megvitatott probléma. A szakkörben minden hallgató kap egy-egy gyakorlati jellegű kérdést, amelyet két korreferens segítségével ad elő. A szakkör kb. két hét múlva indul, de más évfolyamról is vannak jelentkezők. A szakkör anyaga közvetlenül nem kapcsolódik a tananyaghoz.

Kereskedelem Gazdaságtan Tanszék:

Az első-, másod- és harmadéves hallgatók részére, főleg a piackutatással az új eladási módszerekkel foglalkozó szakkört indít. Az érdeklődéstől függően más témákkal is foglalkoznak.

Marxizmus-Leninizmus Tanszék:

Az új tantárgy — a tud. szocializmus bevezetése miatt ebben a félévben szakkör nem indul, legfeljebb a második félévben.

Nemzetközi gazdasági és politikai kérdések Tanszéke:

Tudományos diákkört indít az 1950-60-as tanévben. A TDK a tőkés világ legfőbb gazdasági és politikai problémáival (külön a fejlett tőkés országokkal, és külön az elmaradott országokkal) foglalkozik. Részletes tematika a tanszék hirdetőtábláján található. Október 10-ig jelentkezhet minden II., III. és IV-es éves hallgató, aki legalább egy idegen nyelven olvas.

Új tantárgy: a tudományos szocializmus

Új tárggyal bővíti a III. és IV. évesek tananyaga. Felkerestük Venczel Istvánné elvtársnőt, a Marxizmus-Leninizmus tanszék adjunktusát és megkértük, mondja el pár szót, miért volt szükség a „Tudományos szocializmus” elméletének tanítására, és a tanszék hogyan kívánja ezt oktatni.

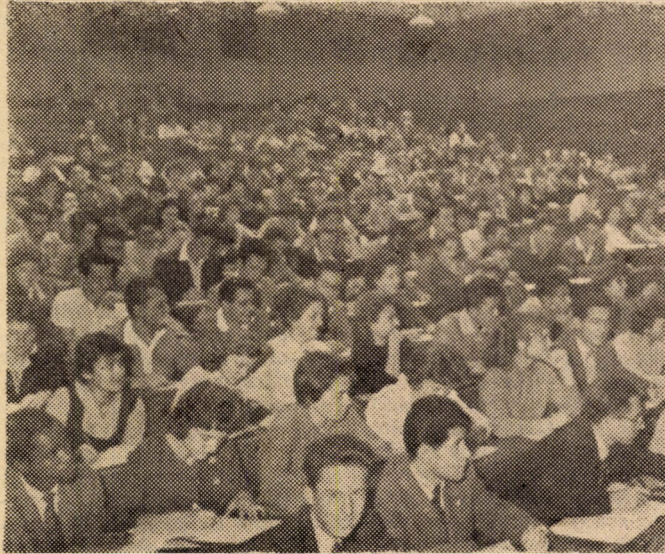
— Az új tantárgy bevezetése nagy jelentőségű ideológiai szempontból. Olyan korban, mely gyökeres változásokat hoz nemcsak gazdasági téren, hanem az emberek gondolatvilágában is. A gazdasági élet szocialistává válása nem hozza kellőképpen magával az emberek gondolkodásának megváltozását, helyes irányú fejlődését. Ezt szeretné a tanszék elősegíteni.

A hallgatók megismerked-

nek a marxista államelmélettel, annak kialakulásával. Az előadásokon és szemináriumokon megvilágosítják a munkásosztály főbb elméleti és politikai kérdéseit, a kapitalizmus megdöntéséért, a szocialista és kommunista társadalom felépítéséért, folyó harcban, valamint azt, hogy a marxista elmélet hogyan függ össze a gyakorlatl, s a gyakorlat milyen változásokat eszközöl ebben. A harmadik éves hallgatók 120 órában, a negyedik évesek 90 órában foglalkoznak a tárggyal. A tanszék háromkötetes jegyzetét bocsát ki, mely az egész témakörrel történeti képet ad. A szemináriumok logikai jellegűek lesznek, ahol az egyes kérdéseket részletesen megbeszéljük.

(világi)

Az első előadás

Elsőéveseink izgalommal vegyes kíváncsisággal várták életük első egyetemi előadását, s megtöltötték a hatalmas előadótermet, hogy figyelmesen jegyzzék az előadó szavait — immár nyugodtan mondhatják: egyetemi hallgatók vagyunk.

Első találkozás az egyetemi KISZ-szel

Több mint kétszáz új KISZ-tagot üdvözölhetünk az idén felvett elsőéves hallgatók között. Az egyetemi KISZ-szervezet szeptember 10-én már megtartotta számukra az első tájékoztatót. A III. előadásban az elsőéves KISZ-tagok nagy része megjelent.

Kövesi Tibor elvtárs egyetemi KISZ-titkár beszédében először üdvözölte a gólyákat, majd a következőkkel folytatva:

— Megváltozott körülmények közé kerültek, egyrészt az előadások hallgatásának a középiskolától eltérő rendszere, másrészt pedig a rendszeres felkészülés nem ellenőrzése nagy feladatokat állít elétek. Az egyetemi KISZ-szervezet egyik feladata lesz segíteni nektek a kezdeti nehézségeken.

Kövesi elvtárs kitért az előadásokon tapasztalt hiányosságokra is. Ezzel kapcsolatban ezeket mondotta:

— A fegyelem kérdése elsősorú fontosságú

az elsősök között. Egyesek talán már tapasztalták, hogy az idősebbek közül néhányan, másod-, harmad-, negyedévesek nem viselkednek egyetemi hallgatókhoz méltóan az előadásokon. Nem járnak rendszeresen órára, nem jegyzetelnek, sőt fegyelmetlenségükkel éppenséggel az előadókat is megzavarják. Ezzel nemcsak az előadók iránti tisztelet szenved csorbát, hanem saját maguk számára is káros „hírnevet” szereznek. Az elsőéves KISZ-tagok elemi kötelessége az ilyenfajta lazaságokat csírájában elfojtani. Sokkal könnyebb alapjában elfojtani a fegyelmetlenségeket, mint amikor már elharapódtak, általánosokká váltak.

Az egyetemi KISZ-szervezet munkájától.

Az ideológiát képzés nemulmányaitok elfelőléténem hivatásotokban nagy szerepet játszik. Ezért

szükséges egyetemünkön a rendszeres politikai oktatás.

Politikai körök működnek majd szemináriumi csoportonként, KISZ-csoportonként.

A KISZ-tagok elemi kötelessége lesz ezeken részt venni. Nem akarok kitérni arra, mennyire fontos a politikai tisztánlátás, a látókor kitarulása. Ennek egyik eszköze a napi sajtó figyelemmel kísérése.

A politikai nevelés eszközei az összegyűlt szinten tartandó előadások, az Ifjúsági Akadémia előadásai,

amelyek olyan politikai kérdésekkel foglalkoznak, melyeket a tananyagban közvetlenül nem lehet tanulmányozni, de a tanulmányokhoz jelentős segítséget nyújthatnak és nyújtanak. Lesznek talán köztetek olyanok, akik a politikai munka és a tanulás közötti helyes arányt nem fogják tudni megtalálni. Vagy az egyik, vagy a másik — ez helytelen felfogás. Természetesen a tanuláson van a főhangsúly, de a jó aktívoknak nem pusztán az egyéni sikerek elérésére kell törekedniük, hanem csoportjuk általános tanulási és politikai nevelésére is.

— A KISZ kulturális programjáról:

irodalmi, művészeti, nyelvi körök segítik a hallgatók kikapcsolódását,

pihenését, szórakozását. A diákszállók kollégiumokká való átszervezése a kultúregyüttesek, népi táncosport, énekar, színjátszók, a különböző sportversenyek, sakk, kosárlabda, a tavaly oly népszerűvé vált teremfoci-bajnokság, mindmegannyi kellemes időtöltés lesz. Meg kell említeni a budapesti kulturális és a sportrendezvényekre való jegybiztosítást és végül a kultúrösztály filmklubjának műsorát is. Remélem, mindenki meg fogja találni a számára legfontosabb és legkellemesebb időtöltést, s ha talán fentiekben nem is, majd talán másutt!

Ezekután Kövesi elvtárs az egyetemi KISZ-szervezet felépítését taglalta. Többek között az Erdékvédelmi Iroda, a KISZ külügyi csoportjának munkájával foglalkozott.

Befejezésül a következőket mondotta:

Mi hisszük, hogy minden KISZ-tag becsületes munkával érdemelte ki helyét egyetemünkön. Reméljük, ezt be is fogjátok bizonyítani. Bízunk bennetek.

A találkozt a DIVSZ-induló pattogó ritmusának énekével fejezték be. G. Gy.

Kedves olvasónk!

A Közgazdász előfizetése e hónapban lejárt. Terjesztőink felkeresnek a következő napokban, hogy megújítsák előfizetésedet.

Közzeszük! Végzett közzéadások és hallgatók!

Fizessetek elő a Közgazdászra!

Elsőévesek! A Közgazdász segítségére lesz, hogy megismerjétek egyetemünk életét.

Fizessetek elő a Közgazdászra!

Kérjük azon olvasóinkat, akik nem tartoznak szorosan az egyetemhez, s így terjesztőink által nehezen érhetők el, keressék fel a szerkesztőségünket személyesen, vagy posta útján az előfizetés megújítása érdekében.

BÉCSI ÉLMÉNYEK

Kövesi Tibor beszámolója a Világifjúsági Találkozóóról

II. folytatás.

Bécs hangulatán alig látszott, hogy a világ ifjúsága hetedik nagy találkozásának előestéje van. A város nem öltött ünnepi díszet, mint ez ilyenkor általában szokásos. A bécsi városatyák többségének kisebb gondja is nagyobb volt annál, semhogy a világ száztizenkét országából idereglett tizenhetezer fiatal tiszteletére legalább a főútvonalakon néhány transzparenst, vagy zászlót helyeztessenek el.

Mi persze jól tudjuk, hogy őket elsősorban az izgatta: miként lehetne a világ ifjúságának nagy seregszemléjéről elterelni a figyelmet, a bécsiek figyelmét. Ugy tenni, mint ha mi sem történe, legfeljebb csak arról lenne szó, hogy ezúttal a szokásostól eltérően nagyobb a város idegenforgalma.

Ha már minden próbálkozás hiabavalónak bizonyult, amellyel a fesztivál megrendezését akadályozni igyekeztek, akkor legalább struccmódjára, homokba bújtattott

fejvel, nem akartak tudomást szerezni az eseményekről.

A bécsi néppel szerették volna elhitetni, hogy agyonöltöttük történeket, az őket nem érdekli, kommunista propaganda csupán, és óva intettek mindenkit, hogy hatása alá kerüljön.

A sajtó (kivéve az osztrák Kommunista Párt lapját) megállapodott, hogy agyonhallgatja a fesztivált. Ugyanakkor nem sajnálták a papírt, ha fesztiváellenes röplapokat kellett kiadni, nem sajnálták a pénzt, amibe az a három repülőgép üzemanyagfogyasztása került, melyek tíz napig Bécs felett magyar-ellenes, Kína-ellenes és fesztivál-ellenes jelszavakkal cirkáltak. Azaz, hogy nem egészen tíz napig, mert az utolsó napokban, látva az akció hiábavalóságát, jobbnak látták kereskedelmi reklámozás céljára felhasználni gépeiket. A „fesztivál nélkülünk” jelszó, a „vásároljon alsónadrágot Bauertől” üzleti hirdetés váltotta fel.

A megnyitó ünnepség

Mindnyájan nagy izgalommal vártuk és készültünk a fesztivál megnyitó ünnepségére, melyre a Práter-stadionban került sor. Már a kora délutáni órákban gyülekeztek a világ minden tájáról a Bécsbe érkezett fiatalok, küldöttek és turisták, hogy részt vegyenek a fejlehetetlen ünnepségen. De nemcsak a küldöttek és turisták, hanem a bécsi nép is gyülekezett. Jólal az ünnepség megnyitása előtt zsúfolásig megtelt a hatalmas stadion nézőtere. Az ünnepséget a 17 ezer VIT-küldött felvonulása vezette be, mely négykilométeres út-szakaszon a stadionba tor-

kollott. Az útvonal két oldalán végeláthatatlan sorokban osztrákok tízezrei álltak, akik már nem fértek be a hatalmas sportaréna. Közöttük igen sokan vidékről utaztak fel, nem sajnálva a drága utiköltséget, hogy meggyőződ-hessenek, mi is az a fesztivál, mely már hetekkel előbb nagy izgalomba hozta a béke és barátság minden rendű és rangú ellenségét Ausztriában.

A felvonulók zászlóerdővel, virágsokrokkal (ezt a bécsiek től kaptuk) és különböző dekorációval tarkított sorait itt egy grúz táncosport szemet kapráztató táncprodukciója, amott egy uruguayi csoport

népi hangszereken csodálatosan szép dalokat pengető zenekara, megint másutt a magyar rajközzenekar csárdásait tették még színesebbé, még vidámabbá.

A lelkesedés, jókedv és vidámság úgy terjedt, mint a vízbe dobott kő körül a hullámok, egyre nagyobb körben. Bécs, a bécsi nép hangulata óráról órára, percről percre változott. A tegnapi még jórészt közömbösen járó-kelők, ma már velünk ünnepeltek, velünk kiáltották ütemesen a béke és barátság jelszavát.

A stadionban a megnyitó ünnepi beszédek elhangzása után színes kultúrmasorban gyönyörködtek azok a szerencsés bécsiek, akiknek jutott hely a lelátón. Nehez lenne a műsorszámok közül egyet is kiemelni.

A szovjet táncosok által bemutatott Nyírfácska-táncjáték, a cseh tornászok — akik ezer JÁWA motorkerékpárral érkeztek Bécsbe — gyönyörű gyakorlati, vagy a kínai táncosok leírhatatlanul szép sárkánytánc, melyet lélegzet-visszafojtva figyeltek a nézők és sorolhatnánk tovább is, mind, mind bámulatba ejtette a lelátókon szorongó hetven-ezer bécsit. Az ünnepség Bécs nagy részében látható, csodálatosan szép tűzijátékkal ért véget.

A vidám felvonulás a fejlehetetlenül szép műsor és tűzijáték lenyűgöző hatása nyomán július 26-án, ezen a csillagos, tiszta nyári vasárnap éjszakán Bécs a fesztiválról beszélt. Csak az osztrák sajtó hallgatóit, hallgatóit rendületlenül, azzal sem törődve, hogy neveltségessé válik.

(Folytatása következik.)

Részletek Bognár József elvtársnak a „Figyelőben” megjelent cikkéből

A gazdasági vezetés problémái rendkívül összetettek és sokoldalúak. A problémákat több oldalról lehet megközelíteni.

A vezetés kérdéseiről szólva gyakran a vezető adottságaira, funkciójuk ellátásához nélkülözhetetlen vagy előnyös tulajdonságaira terelődik a szó. Ezzel kapcsolatban arra szoktak utalni, hogy a jó vezetőnek műveltnék, tájékozottnak, bölcsnek és szilárdnak kell lennie. Törődnie kell munkatársaival, elő kell segíteni a fiatalok fejlődését, vezetési módszere legyen közvetlen és demokratikus.

Más esetekben a vezetés feladatait taglalva a helyes gazdaságpolitikai irányelveket

vitatják. A vezetés hivatása az, hogy a gyakorlati élet a gazdasági adottság által felvetett problémák sokaságából a legfontosabbat kiválassza és megoldja.

Végül a vezetés kérdéseit vitatva gyakran a vezető szerepeket, ill. azoknak ténykedéséből folyó funkcionárius és hatásköri problémákra gondolnak.

Mindhárom problémakör rendkívül fontos, némely vonatkozásban döntő jelentőségű. Ebben a cikkben mégis más problémakörrel szeretnék foglalkozni. Ez pedig a vezetés által kialakított, ill. kialakítható gazdasági döntések problémaköre.

A szükségszerűség felismeréséből fakadó gazdasági döntések

A gazdasági élet jelenségei hármasságon: üzembiztonsági, népgazdasági és világgazdasági síkon játszódnak le. A kapitalista gazdaságban üzembiztonságilag ésszerű döntések, országos síkon súlyos zavarokat idézhetnek fel. A nemzetgazdaságilag helyesnek látszó döntések pedig nem zavarhatják a nemzetközi munkamegosztás történelmileg kialakult rendjét és adott viszonyok között világgazdasági zavarokra vezethetnek.

A szocialista termelési viszonyok ezzel szemben lehetővé teszik, hogy a gazdasági döntések összhangot teremtsenek a gazdasági jelenségek rendszerében. Ily módon a

gazdaságban helyes és stabil arányok alakulnak ki és az erőforrásokat a legcélszerűbb módon lehet felhasználni. A szükségszerűség valóságát tükröző felismerése és az ebből folyó összehangolt cselekvések meghatározása: a gazdasági döntés.

A gazdasági döntések kérdése tehát a gazdaságpolitika és a gazdasági vezetés legfontosabb problémája.

A gazdasági döntések kérdésével a tudományok is foglalkoznia kell, hiszen azok folyamatos meghozatala és valóra váltása nemcsak a gazdasági vezetés, szükségszerű ténykedés, hanem a szocialista alapokon nyugvó gazdasági élet állandó jelensége is.

A tudomány szerepe

A gazdasági döntés közvetlen rendszabályokat is tartalmazhat. A jó gazdasági döntés egyik legfontosabb előfeltétele: a vezetés rendelkezésére álló megfigyelések, információk és adatok megbízhatósága és sokrétűsége. A modern gazdasági élet egyik ismérve, hogy valamely adott cél elérését biztosító munkaegység egyre nagyobb hányada tolódik át az előkészítésre,

s egyre kisebb hányada marad a végrehajtásban.

Az előkészítés viszont túlnyomóan tudományos tevékenység. A szocialista gazdaságban tehát a helyes döntések kialakításához egyre több információ, adat, megfigyelés és összefüggés ismerete szükséges.

Egy-egy gazdasági probléma megvizsgálása során először a helyes gazdasági döntés kiala-

kításához szükséges előfeltételeket kell megállapítani. A gyakorlati gazdaság-vezetés többnyire egyedi sajátosságokkal rendelkezik, változott formában többször visszatérő típusesettel áll szemben. Az információk, adatok és megfigyelések legnagyobb része évről évre szükséges. Kisebbrésze évente változik, ill. újabbakkal egészül ki. Kíséréljük meg pl. összeállítani, hogy a burgonya felvásárlási árára és a felvásárlandó mennyiség felhasználására vonatkozó gazdasági döntéshez milyen adatok, információk és megfigyelések nélkülözhetetlenek. A burgonya felhasználási módja a paraszti háztartásban; a kukorica és a burgonyaforgalom összefüggésével kapcsolatos tapasztalatok: a burgonya árának (felvásárlási és fogyasztói) aránya a gabonához, a kukoricához és a szubsztitúciós cikkekhez viszonyítva; a felvásárlási és fogyasztói árak közötti rés alakulása hosszabb időszakban; a felvásárlási és

fogyasztói ár idényszerű csökkenésének görbéje hosszabb időszakra vonatkoztatva, a burgonyatermelés jóvedelmzésében; a lakosság szükséglete területi bontásban; az egy főre eső fogyasztás változásai; a fogyasztói szokások (tárolás — télire való beszerzés vagy esetenkénti vásárlás) a tárolóhelyek problémája, az évi időjárás, különös tekintettel a főbb burgonyatermelő vidékekre, a csapadék és a holdankénti hozam korrelációja, termésbecslés a gabonára és a kukoricára vonatkozóan, az előző évi burgonyaforgalom tapasztalatai, ellátási helyzet az adott évben; a zöldségszeton alakulása az adott évben.

Természetesen ennyi információ, adat és megfigyelés összeállítása fáradságos munka, de egyszer kell elvégezni, míg most évente kell — többnyire ugyanazon adatok után — futkosni.

Ki kell dolgozni a típusproblémák döntési tematikáját

Ha a szükséges információk, adatok és megfigyelések rendelkezésünkre állnak, akkor döntési variánsokat lehet kidolgozni. Különösen fontos kérdés a végrehajtás időszükséglete. Nem elég a két végpont: tehát a végrehajtás megkezdését (pl. valamely beruházás megindítása) és az eredmény megvalósulása (az üzem megkezdése a termelést) megvizsgálni. A helyes variáns megválasztása szempontjából ugyanis a közbeeső időpontok is fontosak. Az ellátás területén pl. a közbeeső időpontok kedvezőtlen alakulása olyan torzulásokat eredményezhet, amelyek a végső eredményt is befolyásolják, esetleg a döntés megváltoztatását kényszerítik ki. Meg kell vizsgálni azonban a kiválasztott — többnyire optimális variáns végrehajtási lehetőségeit is. A cél és az eszközök szoros kölcsönhatásban állnak egymással, ezért az adott döntéshez megfelelő végrehajtási módszereket kell keresni. A gyakorlatban a keresés itt is különböző va-

riánsok egybevetését jelenti. A típusproblémák megoldásának kidolgozásában együtt kell működnie az elméleti és gyakorlati szakembereknek. A közgazdasági, műszaki és agrártudományok egyaránt képesek segítséget nyújtani e kérdések kidolgozásában. Feladatuk azonban csak a döntés feltételeinek megvalósítása lehet, mert a döntés a felelős gazdasági vezetők dolga volt és marad!

Ha a tipikus elemekre vonatkozóan elegendő információ, adat és megfigyelés áll rendelkezésünkre, akkor a sajátosságokat, az átlagtól való eltérést is alaposabban meg tudjuk figyelni. A típusproblémák tematikájának kidolgozása és megvitatása tehát minden népgazdasági ágazatnak szervezettebb és sokoldalúbbá tenni a munkát és megjavítani azokat a feltételeket, amelyek között a gazdasági vezetők a döntéseket hozzák.

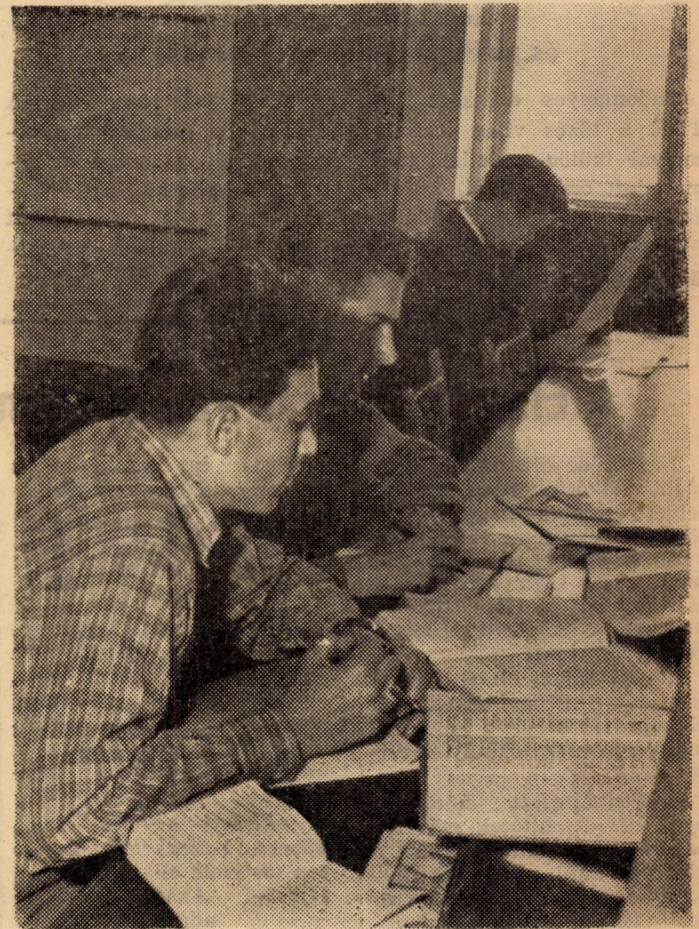
Ilymódon a vezetés is, a döntések is jobbakká lesznek.

A szeptemberi nap még besüt az előadóterem ablakán, de enyhén melegítő sugarai már arról adnak hírt, hogy vége, vége a nyárnak — s már csak napok kérdése és beköszönt az esős ős.

Vége a vakációnak, a vidám, gondtalan nyaralásnak — a Balaton partjain már csak néhány elkésett nyaraló üdül, bezárultak a hársági, bodakajtori, badacsonyi ifjú-sági táborok kapui is, hogy a jól végzett nyári fizikai munka után a fiatalok folytassák a tanulmányi munkát.

Frissen, kipihenten, vidáman térnek vissza a fiatalok munkahelyeikre — középiskolákra, egyetemekre, ahol új erővel látnak hozzá a tanuláshoz.

Az egyetemi hallgatók tanév elején még nemigen szoktak tanulni. Am vannak, akik nem a befejezett jó munka tudatával kezdték meg a szünetet, s ezek most a „vénszönyök nyara” csábító melegében a könyvtárban tanulni kényszerülnek — így járnak az utó- és halasztóvizsgák adósai.

Félszáz társadalmi ösztöndíjas

A magyar munkás-paraszt kormány 19/1959. (IV. 12.) számú rendelete lehetőséget nyújt az üzemekben dolgozó fiataloknak, hogyha kedvük és tehetségük tartja társadalmi ösztöndíjasként folytassák tanulmányaikat a különböző egyetemeken. Ez a lehetőség nagyfokú segítségnyújtást is jelent. Az egyes üzemek kötelezettséget vállalnak, hogy havonta 5—600 forint ösztöndíjban részesítik a tőlük egyetemre távozott fiatalokat mindaddig, míg tanulmányaikat be nem fejezik. Ennek ellenében azt kéri, hogy a hallgatók itt az egyetemen tehetségüknek megfelelően a legjobb eredményt ériék el, s oda térjenek vissza, végzett mérnök-ként, közgazdász-ként a gyárba, tanácshoz stb.

Jelenleg ötven társadalmi ösztöndíjas tanul egyetemünkön, többségük elsős. A minisztérium az idei elsőévesek felvételénél már közölte azoknak a névsorát, akik szerződésben állanak egyes üzemekkel. Az elsőévesek közül sokan kapnak ösztöndíjat a Nemzeti Banktól, a SZÖVOSZ-tól és az egyes megyei tanácsoktól. A felsőévesek közül legtöbben az Ikaruszal, a MÁVAG-gal, a Sertésvágóhíddal állnak szerződésben.

Több üzem pályázatot hirdetett, melynek részletes ismertetése a dékáni hivatalok hirdetőtábláin megtalálhatók. Pl. a Szerencsi Csokoládégyár pályázatára már két pályamű érkezett be.

Az egyetem nem tud minden szerződésről, s ez súlyos hiba. A hallgatók sok esetben visszaélést követnek el azzal, hogy üzemükkel kötött szerződésüket az egyetemen elhallgatják. Rossz anyagi körülményeikre hivatkozva szociális segítyt vesznek fel, holott a rendelet világosan kifejezi, hogy a társadalmi ösztöndíjasok menzajegy-juttatáson kívül más segélyre nem jogosultak. Ez nemcsak visszaélés az állam bizalmával, hanem becsületbeli ügy is, mivel más, talán jobban rászoruló tanulók elől vonják el a segélynyújtás lehetőségét, mert maga az egyetem sem kincsesbánya, hanem nagyonkorlátozott keretből kell hogy a rászoruló hallgatókat támogassa.

Hogy tárgyilagosak legyünk, ennek a visszaszolgáltatásnak nemcsak a hallgatók az okai. Az üzemek legtöbbször nem közlik az egyetemmel, hogy kikkel kötöttek szerződést, s így tág teret nyújtanak a visszaélések elkövetésére. Reméljük, hogy a dékáni hivatalok sürgősen rendet csinálnak ezen a téren.

Világi Éva

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként
Szerkeszti: a szerkesztő bizottság
Felölős szerkesztő: Bögge Katalin
Szerkesztőség:
Bp., IX., DIMITROV TÉR 8. III. 381
Telefon 186—850 (138-as mellék)
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Bp., VIII., Blaha Lujza tér 3
Felölős kiadó: Csollány Ferenc
Nyomatott a Szikra Lapnyomdában

„Ismerd meg hazádat”

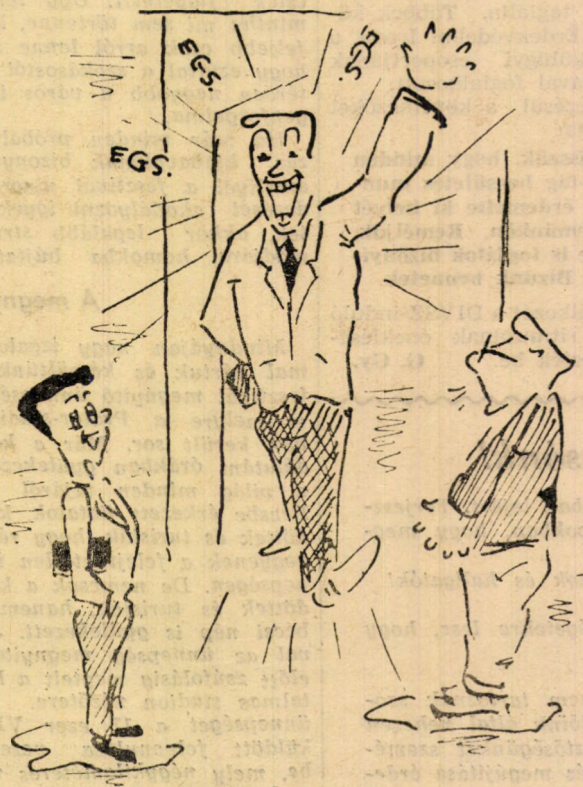
„Voltál már Sopronban? Nem! Hát Egerben? Ott sem! Tulajdonképpen Pesten kívül melyik magyar várost ismered? Egyszer voltam Kecskeméten.”

Hányszor hangzik el ilyen, vagy hasonló beszélgetés hallgatóink között. Sajnos nagyon kevesen vannak olyanok, akik jól ismerik hazánk szép tájait, történelmi nevezetességeit, városait. E helyzetet kívánunk változtatni az „Ismerd meg hazádat” mozgalom megindításával az egyetemen.

Célunk az, hogy az egyetemre bekerült hallgatóink a négy év során meglátogassák legismertebb, legnevezetesebb vidéki városainkat: Egert, Pé-

set, Sopront, Esztergomot stb., ellátogassanak Visegrádra stb. Ugyanakkor azok számára, akiket a természetjárás is érdekkel, elő kívánjuk mozdítani a rendszeres túrázást, hegyvidékeink, a Bükk, a Mátra, a Börzsöny, a Pilis-hegység megismerését.

Arra kérjük az érdeklődő hallgatókat és oktatókat, hogy 1959. szeptember 25-én, pénteken du. 3 órakor a III. előadóban jelenjenek meg, ahol részletesen megbeszéljük az I. félévi látogatási tervet, túra-tervet, s megválasztjuk az „Ismerd meg hazádat” mozgalom intézőbizottságát, amely az egyetemi KISZ-szervezet, illetve a sportklub keretében szervezi majd e mozgalmat.

Utóvizsgai örömhök

KÖZLEMÉNY

Az IBUSZ-igazgatóság 1960. január 15-én 3 hónapos idegenvezetői tanfolyamot indít, melyre jelentkezhetnek az első-, második- és harmadéves hallgatók.

Részvételi feltétel: nyelvtudás, 2. általános műveltség, 3. Budapest és az ország alapos ismerete.

A tanfolyamon heti 3 alkalommal lesz oktatás az esti órákban és a 3 hónap folyamán 2—3 vasárnapot igényelnek a tanulmányi kirándulások.

A tanfolyam sikeres elvégzése után nyári foglalkoztatás biztosítunk hallgatóinknak, mely idő alatt havi 1600 forintot kereshetnek.

Tandíj: havi 100 forint plusz 100 forint vizsgadíj. Egyetemi hallgatóktól előlegként 50 forintot kérünk, a tandíj többi részét munkábaállásuk után kéthavi részletben vonjuk le fizetésükből.

Jelentkezni lehet az egyetem KISZ-bizottságán és a szerkesztőségénél. Jelentkezéshez csatolandó egy részletes önéletrajz.